

Beograd, 30. novembar 2021.

- SAOPŠTENJE -

ZAHTEVAMO ODGOVORNOST POLICIJE ZA SLOM PRAVNE DRŽAVE U ŠAPCU

Tokom protestne blokade saobraćajnica u subotu 27. novembra, povodom usvajanja Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi i Zakona o eksproprijaciji, monitoring "Tri slobode" je zabeležio niz incidenata koji ukazuju na to da je policija prilikom obezbeđivanja ovih protesta grubo povredila svoju zakonsku dužnost zaštite života, prava i sloboda građana, i podrške vladavini prava.

Na društvenim mrežama su dostupni brojni snimci koji svedoče o tome kako se policijski kordon povukao sa blokade Mosta na Savi u Šapcu deset minuta pre najavljenog okončanja protesta, a dva minuta pre nego što se prema okupljenima uputio bager, praćen grupom muškaraca koji su nosili čekiće i drvene motke, koja je fizički nasrnula na okupljene građane i udarala ih ovim predmetima.

Prema tvrdnjama nekoliko građana koji su prisustvovali okupljanju na Mostu na Savi sa kojima smo imali kontakt, desetina prisutnih je tokom trajanja incidenta zvala dežurnu službu policije, tražeći da policijski službenici što pre izađu na teren i zaštite ih od napada, na šta su im službenici prekidali vezu. Građani takođe tvrde da je napadu muškaraca sa čekićima i drvenim motkama na skup sa nevelike udaljenosti svedočila i patrola saobraćajne policije, koja nije reagovala, i koja se vratila na Most neposredno nakon što su fizički napadi okončani. Nakon sukoba sa okupljenim građanima, među kojima je bilo žena i dece, napadači su se sa mesta događaja odvezli automobilima, za neke od kojih se tvrdi da predstavljaju službena vozila državnih i opštinskih funkcionera.

Sve navedeno ukazuje na ozbiljnu sumnju na to da su naoružani napadači postupali u sadejstvu sa policijskim organima, koji su im svojim povlačenjem ostavili prostor da u tom trenutku faktički "preuzmu vlast u svoje ruke", i prepustili okupljene građane na milost i nemilost njihovoj samovolji. Ovaj scenario događaja umnogome podseća na dešavanja iz slučaja "Savamala", koji još uvek nije dobio tužilački i sudski epilog.

Zbog svega navedenog, zahtevamo da Više javno tužilaštvo u Šapcu, Sektor unutrašnje kontrole MUP-a i Zaštitnik građana hitno preduzmu sledeće korake:

- izvrše neposredan nadzor nad radom PU u Šapcu kojim će prikupiti sve informacije i dokumentaciju o tome iz kojih razloga i po čijem nalogu se kordon policijskih službenika povukao sa mesta javnog okupljanja na Mostu na Savi pre njegovog okončanja, a neposredno pre dolaska bagera praćenog grupom muškaraca koji su nosili čekiće i drvene motke, koji su fizički nasrnuli na okupljene građane;

- ispitaju da li su policijski službenici imali informacije o nailasku bagera i pomenute grupe muškaraca;
- utvrde koliko je poziva građana za reakciju policije u to vreme bilo i kako je policija na te pozive odgovorila;
- ispitaju da li je izostanak reakcije policije bio unapred pripremljen i da li su bili izdati nalozi službenicima koji su se javljali na pozive građana o načinu postupanja;
- preduzmu mere da se identifikuju i krivično gone nepoznati muškarci koji su fizički napali okupljene građane, udarajući ih drvenim motkama i čekićima i krećući se bagerom ka prisutnima, među kojima je bilo i dece;
- utvrde vlasništvo svih vozila kojima se dovezla grupa muškaraca koja je napala okupljene građane i, u slučaju da se radi o službenim vozilima Grada Šapca ili državnih organa i javnih preduzeća, utvrde ko je dao nalog ili odobrenje za njihovo korišćenje i iz kojih razloga;
- preduzmu mere da se utvrdi individualna krivična i disciplinska odgovornost svih policijskih službenika zbog neregovanja na pozive okupljenih građana i/ili sadejstva sa grupom muškaraca koja je na njih fizički nasrnula.

Obaveštavamo javnost da je Beogradski centar za ljudska prava ovim povodom zvanično uputio pritužbu Zaštitniku građana u ime jednog od očevidaca zabeleženog incidenata koji je bez uspeha pokušao da zatraži pomoć i reakciju policije, pozivajući dežurni broj 192. Očekujemo hitnu reakciju gore navedenih organa i najavljujemo da ćemo iskoristiti sve dostupne pravne mehanizme da pozovemo na odgovornost sve one koji su povredom svojih zakonskih dužnosti ugrozili bezbednost i slobodu građana u subotu, 27. novembra 2021. godine.

Potpisnice:

A11 - Inicijativa za ekonomska i socijalna prava

Autonomni ženski centar

Beogradski centar za bezbednosnu politiku

Beogradski centar za ljudska prava

CRTA

Centar za kulturnu dekontaminaciju

Centar za praktičnu politiku

Građanske inicijative

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji

Inicijativa mladih za ljudska prava

Komiteet pravnika za ljudska prava - YUCOM

Nacionalna koalicija za decentralizaciju (NKD)

Naša zadužbina

Novi optimizam

Partneri Srbija

Slavko Ćuruvija fondacija

Trag fondacija

Nezavisno udruženje novinara Srbije